

Public Affairs: The Rabbi, colleagues, students and the common people

Prof. Avigdor Shinan / the Hebrew University of Jerusalem – shinan@huji.ac.il

[1] GenR 81:2

Rabbi was passing Simonia, when its inhabitants came out to meet him and requested him, saying: 'Rabbi, give us a man to teach us Scripture and Mishnah and be our judge.' He gave them Levi the son of Sisi. They erected a great platform and set him upon it, but he forgot some of his learning. They asked him three questions: How can a woman whose fingers are lopped off perform halizah? He could not answer them. What if the *yebamah* spat blood? He could not answer them. Perhaps he is a master of Aggadah, thought they. So they questioned him on Biblical texts: What is meant by the verse, 'That which is inscribed (*ha-rashum*) in the writing of truth (Dan. 10:21): if 'truth', why 'inscribed' (*rashum*), and if 'inscribed', why 'truth'? He could not answer them. When he saw in what a sorry plight he was, he arose early in the morning and repaired to Rabbi. 'What did the inhabitants of Simonia do to you?' he inquired. 'Do not remind me of my troubles,' he rejoined; 'they asked me three questions, and I could not answer them.' 'And what were they?' - 'With what does a stumped woman perform halizah?' said he. And could you not answer this?' - 'Even with her teeth or any other limb of her body.' Again, what if a *yebamah* spat blood?' 'And could you really not answer it?' - 'If it contained a speck of saliva the action is valid,' he replied, 'and if not, it is invalid. Further, "That which is inscribed in the writing of truth": if "truth", why "inscribed", and if "inscribed", why "truth"?' 'And could you not answer it?' 'It is "inscribed" before the decree [is sealed],' answered he; 'it is "truth" once it has been definitely decreed.' [...] 'Then why did you not answer them as you have answered me?' he demanded. 'They erected a great platform for me and set me upon it,' he answered, 'and that made me conceited and so I forgot my learning.'

[2] LevR 16:2

A story is told about a peddler who used to go round the towns in the vicinity of Sepphoris, crying out: 'Who wishes to buy the elixir of life? R. Jannai was sitting and expounding in his room and heard him calling out: 'Who desires the elixir of life?' He said to him: Come here, and sell me it. The pedlar said: 'Neither you nor people like you need it'. The Rabbi pressed him, and the pedlar went up to him and brought out the Book of Psalms and showed him the passage, 'Who is the man that desireth life.' What is written [immediately] thereafter? - Keep thy tongue from evil, depart from evil and do good. R. Jannai said: All my life have I been reading this passage, but

רבנו הוה עבר על סימוניה. יצאו אנשי סימוניה לקראתו אמרו לו: "רבי תן לנו אדם שיהא מקרא ומשנה אותנו ודן דינינו". נתן להם את לוי בן סיסי. עשו לו בימה גדולה והושיבוהו בה ונתעלמו ממנו דברי תורה. שאלוהו שלוש שאלות: - "גיזמת במה היא חולצת?" לא השיבן. - "רק דם היבמה מהו?" לא השיבן. אמרין: "דילמא בר אגדא הוא", שאלוהו קראי: "מהו דכתיב 'את הרשום בכתב אמת?' אם אמת - למה רשום? אם רשום - למה אמת?" לא השיבן. כיוון שראה שצרתו צרה השכים בבקר והלך לו אצל רבנו. אמר ליה: "מה עבדון בך בני סימוניה?" אמר לו: "אל תזכרני צרתי. שלוש שאלות שאלוני ולא יכולתי להשיבן". אמר ליה: "ומה אינן?" אמר ליה: "גיזמת במה היא חולצת?" אמר לו: "ולא היית יודע מה להשיב?" אמר לו: "אפילו בשינייה אפילו בגופה". - "יבמה שרקת דם מהו?" אמר לו: "ולא היית יודע להשיב?" אמר: "אם יש בו צחצוחית רוק כשר ואם לאו פסול". - "את הרשום בכתב אמת מהו?" אמר לו: "ולא היית יודע מה להשיב?" אמר לו: "רשום קודם גזירה, 'אמת' משנגזרה הגזירה". - "ולמה לא השבתם כשם שהשבת לי?" אמר לו: "עשו לי בימה גדולה והושיבוני עליה וטפת רוחי עלי ונעלמו ממני דברי תורה".

מעשה ברוכל אחד שהיה מחזר בעיירות הסמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מן דבעי למיזבן סם חיים ייתי ויסב. עאל להדה עכברא קרב לבייתה דר' יניי הוה יתיב ופשט בטרקליניה שמעיה מכריז מן דבעי למיזבן סם חיים. אודיק עליה ר' יניי אמ' ליה תא סוק להכא זבין לי. אמ' ליה לא את צריך ליה, לא אנת ולא דכוותך. אטרח עליה סליק לגביה הוציא לו ספר תילים הראה לו פסוק 'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב' (תהלים לד, יג), מה כתיב בתריה 'נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר

did not know how it was to be explained, until this peddler came and made it clear.

[3] B Bava Metziah 85b

Elijah used to frequent Rabbi's academy. One day - it was New Moon - he was waiting for him, but he failed to come. Said he to him : 'Why didst thou delay?' - He replied: '[I had to wait] until I awoke Abraham, washed his hands, and he prayed and I put him to rest again; likewise to Isaac and Jacob.' - 'But why not awake them together?' - 'I feared that they would wax strong in prayer and bring the Messiah before his time.' - 'And is their like to be found in this world?' he asked. - 'There is R. Hiyya and his sons', he replied. Thereupon Rabbi proclaimed a fast, and R. Hiyya and his sons were bidden to descend [as prayers leaders]. As he exclaimed, 'He causeth the wind to blow', a wind blew; he proceeded, 'he causeth the rain to descend', whereat the rain descended. When he was about to say, 'He quickeneth the dead', the universe trembled, [and] in Heaven it was asked, 'Who hath revealed our secret to the world?' 'Elijah', they replied. Elijah was therefore brought and smitten with sixty flaming lashes; so he went, disguised himself as a fiery bear, entered amongst and scattered them .

[4] J. Sukkah 5:1

A story is told: R. Levi and Judah b. Nachman were paid two Selas for gathering the congregation before R. Johanan. Once R. Levi entered and gave a sermon: "Jonah the son of Amitai was from the tribe of Asher, since it is written that the tribe of Asher did not disinherit the people of Akko and Sidon, and it also written 'Rise and go to Zarephat which is near Sidon'". R. Johanan entered and gave a sermon: "Jonah the son of Amitai was from the tribe of Zebulun. For it is written that the boarder of the tribe of Zebulun went from Gat Hefer to Ita Katzin, and it it also written that God spoke to the prophet Jonah the son of Amitai from Gat Hefer". In another Shabbat said R. Levi to Judah b. Nachman: "Take the two Selas and go and gather the people before R. Johanan". He entered and said: "How right was R. Johanan's teaching. His mother was from the tribe of Asher and his father was from the tribe of Zebulun".

[5] B. Shabbat 127b

Our Rabbis taught: The scholars were once in need of something from a noblewoman where all the great men of Rome were to be found. Said they, 'Who will go?' - 'I will go,' replied R. Joshua. So R. Joshua and his disciples went. When he reached the door of her

מרמה. סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו' (שם יד - טו). אמר ר' ינאי כל ימיי הייתי קורא את המקרא הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו.

אליהו הוה שכיח במתיבתא דרבי, יומא חד ריש ירחא הוה, נגה ליה ולא אתא. אמר ליה: מאי טעמא נגה ליה למר? - אמר ליה: אדאוקימנא לאברהם ומשינא ידיה ומצלי, ומגנינא ליה. וכן ליצחק, וכן ליעקב. - ולוקמינהו בהדי הדדי! - סברי: תקפי ברחמי, ומייתי ליה למשיח בלא זמניה. - אמר ליה: ויש דוגמתן בעולם הזה? - אמר ליה: איכא, רבי חייא ובניו. גזר רבי תעניתא, אחתינהו לרבי חייא ובניו. אמר משיב הרוח - ונשבה זיקא, אמר מוריד הגשם - ואתא מיטרא, כי מטא למימר מחיה המתים - רגש עלמא. אמרי ברקיעא: מאן גלי רזיא בעלמא? - אמרי: אליהו. אתיהו לאליהו, מחייהו שתין פולסי דנורא. אתא אידמי להו כדובא דנורא, על בינייהו וטרדינהו.

רבי לוי ויהודה בר נחמן הוון נסבין תרתין סילעין מייעול מצמתה קהלא קומי רבי יוחנן. אעל רבי לוי ודרש יונה בן אמיתי מאשר היה דכתיב אשר לא הוריש את יושבי עכו ואת יושבי צידון כתיב קום לך צרפתה אשר לצידון. עאל ר' יוחנן ודרש יונה בן אמיתי מזבולון היה דכתיב ועל הגורל השלישי לבני זבולן למשפחתם וכתיב משם עבר קדמה מזרחה גתה חפר עתה קצין וכתיב כדבר יי' אלהי ישראל אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמיתי הנביא אשר מגת החפר. שובתא חורייתא אמ' ר' לוי ליהודה בר נחמן סב לך אילין תרתין סילעיא ועול מצמת' קהלא קומי רבי יוחנן. עאל ואמר קומיהוון יפה לימדנו רבי יוחנן אמו מאשר ואביו מזבולן.

תנו רבנן: פעם אחת הוצרך דבר אחד לתלמידי חכמים אצל מטרונתא אחת, שכל גדולי רומי מצויין אצלה. אמרו: מי ילך? - אמר להם רבי יהושע אני אלך. הלך רבי יהושע ותלמידיו, כיון שהגיע לפתח ביתה חלץ תפיליו

house, he removed his *tefillin* at a distance of four cubits, entered, and shut the door in front of them. After he came out he descended, had a ritual bath, and learnt with his disciples. Said he to them, 'When I removed my *tefillin*, of what did you suspect me?' - 'We thought, our Master reasons, "Let not sacred words enter a place of uncleanness".' 'When I shut [the door], of what did you suspect me?' - 'We thought, perhaps he has to discuss an affair of State with her.' 'When I descended and had a ritual bath, of what did you suspect me?' 'We thought, perhaps some spittle spurted from her mouth upon the Rabbi's garments.' 'By the [Temple] Service!' exclaimed he to them', 'it was just so; and just as you judged me favorably, so may the Omnipresent judge you favorably.'

[6] LamR 1:19

R. Joshua met a child sitting by the crossroad. He asked, 'Which is the nearest way to the city?' He replied, 'This way is near and far, and that way is far and near.' R. Joshua went along the road which was near and far; but as he approached the city he found gardens and orchards surrounding the wall. So he returned to the child and asked, 'My son, is that the nearest way to the city?' He replied, 'Did I not tell you that this way is near and far and that way far and near?' -- He went on from there and met a child holding a covered dish. He asked, 'What have you got covered in that dish?' He answered, 'If my mother wanted you to know what I had, she would not have told me to cover it.' -- When he entered the city, he met a little girl standing and filling her pitcher from the well. He said to her, 'Give me some water to drink.' She replied, 'Both for you and your donkey.' When he had drunk and was turning to go away, he said to her, 'My daughter, you have acted like Rebekah.' She retorted, 'I acted like Rebekah but you have not acted like Eliezer!'-- It has been taught: We should leave over *pe'ah* of a dish prepared in *kederah*, but not of a dish prepared in an *ilpas*. Now it is related that R. Joshua was once the guest of a widow. On the first day she brought him a dish of food which he ate leaving none for her as *pe'ah*. On the second day she brought him a dish which he again ate without leaving any for her as *pe'ah*. On the third day she oversalted for him a dish of pounded grain. When R. Joshua tasted it he pushed it aside. She asked, 'Rabbi, why have you pushed aside this dish of pounded grain?' He answered, 'I have already had a meal during the day.' She said, 'If you already had a meal during the day, why did you not decline the bread as you declined this pounded grain? Perhaps you have left it over as *pe'ah*?! Why did you not leave it from the two dishes you ate as you have left it from this pounded grain?' Thereupon R. Joshua exclaimed, 'Never has anyone got the better of me except this widow, the little girl and

ברחוק ארבע אמות, ונכנס ונעל הדלת בפניהן. אחר שיצא ירד וטבל, ושנה לתלמידיו. ואמר להם בשעה שחלצתי תפילין במה חשדתוני? - אמרנו: כסבור רבי לא יכנסו דברי קדושה במקום טומאה. - בשעה שנעלתי במה חשדתוני? - אמרנו: שמא דבר מלכות יש בינו לבניה. - בשעה שירדתי וטבלתי במה חשדתוני? - אמרנו: שמא ניתזה צינורא מפיה על בגדיו של רבי. - אמר להם: העבודה, כך היה. ואתם, כשם שדנתוני לזכות - המקום ידין אתכם לזכות.

הלך רבי יהושע ומצא תינוק אחד יושב על פרשת דרכים, אמר לו איזו דרך קרובה לעיר, אמר לו זו קרובה ורחוקה וזו רחוקה וקרובה, הלך רבי יהושע בזו שקרובה ורחוקה, כיון שהגיע לעיר מצא גנות ופרדסים מוקפים לחומה וחזר אצל אותו תינוק ואמר לו בני וכי זו דרך קרובה לעיר, אמר לו לא כך אמרתי לך שזו קרובה ורחוקה וזו רחוקה וקרובה. -- הלך משם ומצא תינוק אחד ובידו כלי מכוסה, אמר לו מה בידך מכוסה בכלי זה, אמר אילו בעית אימא דתדע מה דאית עמי לא הות אמרה לי כסיתיה. -- כיון שנכנס לעיר מצא תינוקת עומדת ממלאה מן העין, אמר לה השקיני מים, אמרה ליה לך ולחמורך, כיון ששתה ופנה לילך, אמר לה בתי עשית כמעשה רבקה, אמרה ליה אני עשיתי כמעשה רבקה, ואתה לא עשית כמעשה אליעזר. -- תני מניחין פאה על מעשה קדרה ואין מניחין פאה על מעשה אלפס, ומעשה ברבי יהושע שנתארח אצל אשה אלמנה, יום ראשון הכניסה לו תבשיל ואכלו ולא הניח לה פאה, יום שני הכניסה לו תבשיל ואכלו ולא הניח לה פאה, יום שלישי הקדיחתו במלח תבשיל של גריסין, כיון שטעם רבי יהושע משך ידו מהם, אמרה לו רבי מפני מה משכת ידך מן הגריסין הללו, אמר לה כבר סעדתי מבעוד יום, אמרה לי האם סעדתי מבעוד יום מפני מה לא מיעטת בפת, כדרך שמיעטת בגריסין הללו, שמא פאה הנחת? על שני תבשילין שאכלת למה לא הנחת, כמו שהנחת בגריסין הללו? באותה שעה אמר ר' יהושע מימי לא נצחני אדם אלא אלמנה זו ותינוקת אחת ואותם תינוקות לקיים מה שנאמר "רבתי בגויים" - רבתי בדעות.

those children, to fulfil that which is said, SHE THAT WAS GREAT AMONG THE NATIONS, i.e. great in intellect.'

* [7] B. Horayot 13b:

Our Rabbis taught: When the *Nasi* enters, all the people rise and do not resume their seats until he requests them to sit. When the *Ab-beth-din* enters, one row rises on one side and another row on the other side and they remain standing until he has sat down in his place. When the *Hakham* enters, every one whom he passes rises and sits down as soon as he passed until the sage has sat down in his place ... R. Johanan said: That instruction was issued in the days of Rabban Simeon b. Gamliel, when R. Simeon b. Gamliel was the *Nasi*, R. Meir the *Hakham*, and R. Nathan the *Ab-beth-din*. Whenever R. Simeon b. Gamliel entered all the people stood up for him; when R. Meir and R. Nathan entered all the people stood up for them also. Said R. Simeon b. Gamliel: Should there be no distinction between my office and theirs? And so he issued that ordinance. R. Meir and R. Nathan were not present on that day. Coming on the following day and seeing that the people did not rise for them as usual, they inquired as to what had happened. On being told that R. Simeon b. Gamliel had issued that ordinance, R. Meir said to R. Nathan, 'I am the *Hakham* and you are the *Ab-beth-din*, let us retaliate. Now, how are we to proceed against him? Let us request him to discourse upon the tractate of *'Ukzin* with which he is unfamiliar, and as he will be unable to discourse upon it we shall then depose him and I shall become *Ab-beth-din* and you the *Nasi*.' R. Jacob b. Korshai on hearing this conversation said, 'The matter might, God forbid, lead to the *Nasi*'s disgrace.' So he went and sat down behind R. Simeon b. Gamliel's study, expounding the tractate of *'Uksin*, and repeating it again and again. He said, 'What could this mean? Did anything, God forbid, happen at the college!' He concentrated his attention and familiarized himself with it. On the following day when they said to him, 'Will the Master come and discourse on *'Uksin*', he began and discoursed upon it. After he had finished he said to them, 'Had I not familiarized myself with it, you would have disgraced me!' He gave the order and they were removed from the college. Thereupon they wrote down scholastic difficulties on slips of paper which they threw into the college. That which he solved was disposed of and as to those which he did not solve they wrote down the answers and threw them in. Said R. Jose to them: The Torah is without and we are within! Said R. Simeon b. Gamliel to them: We shall re-admit them but impose upon them this penalty, that no halakhic statement shall be reported in their names. As a result R. Meir was designated 'others', and R. Nathan 'some say'.

ת"ר: כשהנשיא נכנס, כל העם עומדים, ואין יושבים עד שאומר להם: שבו; כשאב"ד נכנס, עושים לו שורה אחת מכאן ושורה אחת מכאן עד שישב במקומו; כשחכם נכנס, אחד עומד ואחד יושב עד שישב במקומו. [...] א"ר יוחנן: בימי רשב"ג נישנית משנה זו, רבן שמעון בן גמליאל נשיא, רבי מאיר חכם, רבי נתן אב"ד, כי הוה רשב"ג התם הוה קיימי כולי עלמא מקמיה, כי הוה עיילי רבי מאיר ורבי נתן הוה קיימי כולי עלמא מקמיה, אמר רשב"ג: לא בעו למיהוי היכרא בין דילי לדידהו? תקין הא מתניתא. ההוא יומא לא הוה רבי מאיר ורבי נתן התם, למחר כי אתו, חזו דלא קמו מקמיהו כדרגילא מילתא, אמרי: מאי האי? אמרו להו: הכי תקין רשב"ג. אמר ליה ר"מ לרבי נתן: אנא חכם ואת אב"ד, נתקין מילתא כי לדידן. מאי נעביד ליה? נימא ליה: גלי עוקצים, דלית ליה, וכיון דלא גמר, נימא ליה (תהלים קו) 'מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו', למי נאה למלל גבורות ה'? מי שיכול להשמיע כל תהלותיו, נעבריה, והוי אנא אב"ד ואת נשיא. שמעינהו רבי יעקב בן קרשי, אמר: דלמא חס ושלום אתיא מלתא לידי כיסופא, אזל יתיב אחורי עיליתיה דרשב"ג, פשט, גרס ותנא, גרס ותנא. אמר: מאי דקמא? דלמא חס ושלום איכא בי מדרשא מידי, יהב דעתיה וגרסה. למחר אמרו ליה: ניתי מר וניתני בעוקצין, פתח ואמר. בתר דאוקים, אמר להו: אי לא גמירנא כסיפיתנו, פקיד ואפקינהו מבי מדרשא. הוה כתבי קושייתא בפתקא ושדו התם, דהוה מיפריק מיפריק, דלא הוה מיפריק כתבי פירוקי ושדו. אמר להו רבי יוסי: תורה מבחוץ ואנו מבפנים? אמר להו רבן שמעון בן גמליאל: נייעילינהו, מיהו ניקנסינהו דלא נימרו שמעתא משמייהו. אסיקו לרבי מאיר אחרים, ולר' נתן - יש אומרים.

